

⇒ Razmjena informacija i rezultata između grupa može predstavljati moćan alat u učenju, no, njime je potrebno dobro upravljati. Najčešći je način upravljanja određivanje predstavnika grupe koji će izvijestiti razred o radu njegove grupe. Druge metode uključuju: vršnjačko vrednovanje (grupa vrednuje rad druge grupe na temelju dogovorenih kriterija) izaslanici (svaka grupa imenuje svog izaslanika koji posjećuje sve ostale grupe i dijeli s njima ideje, opažanja ili pitanja za raspravu), kafić ideja (veliki papir na stolove – grupe se izmjenjuju dodavajući ideje)

Učitelji trebaju planirati teme i područja za igru sukladno dječjim interesima.

Znanje je beskorisno ako ga njegov vlasnik ne zna koristi. Svrha povijesti je empatija, svrha matematike je rješavanje problema, svrha jezika je komunikacija putem govora, čitanja i pisanja, itd.

Razmislimo

Koje zaprke nemamjerno postavljamo svojim učenicima? To mogu biti psihološke zaprke – pokazujete li moć nad svojim učenicima, ili im pokušavate pomoći?

Jeste li nemamjerno zauzeli dominantan stav?

Koristite li se prekomplikiranim vokabularom?

Pretpostavljate li razumijevanje?

Povezujete li različite koncepte i prije nego ih vaš učenici razumiju?

UČENJE USMJERENO NA UČENIKA

Postavljanjem učenika u središte učenja osigurava se da su učenici ti koji rade – a time i uče – a ne učitelji. Učenje bi, a ne poučavanje, trebalo biti u središtu pozornosti. Isto tako, ishod nastavnog sata trebalo bi biti učenje, a ne znanje. Postoji razlika između učenja i rada po uputu, a rad prema uputu ne mora nužno rezultirati učenjem.

Ilić I. – učenje je ljudska aktivnost koja zahtijeva najmanju razinu manipulacije od strane drugih. Najveći dio učenja koje se dogodi nije rezultat rada prema uputama, već rezultat slobodnog sudjelovanja u svrhovitom okruženju.

Uvijek je razočaravajuće čuti da učenik na pitanje zašto uče određeno gradivo, odgovara „zato jer će to biti na ispit“ . To su učenici koje učitelji poučavaju sadržaju jer je taj sadržaj propisan. Učitelji se trebaju usmjeriti na razvoj učenja, a ne koncentrirati na prisjećanje znanja.

Učenje usmjereno na učitelja

U tradicionalnom pristupu usmjerrenom na učitelja, naglasak je na rezultatima, učenje se mjeri onim što učenici mogu reproducirati.

Učenik se smatra praznom posudom u koju možemo uliti znanje. U takovom sustavu, sadržaj znanja određen je na centralnom mjestu i svi uče isto. Zato učenik pamti, ali ponekad ne razumije, niti vidi važnost naučenog. Učenici posjeduju činjenično znanje, no, ne znaju se njime služiti.

Učenje usmjereni na učenika

Pri učenju usmjerenom na učenika, fokus se odmiče od učitelja i zadržava se na učeniku. Idealan omjer usmjerjenosti za vrijeme trajanja nastavnog sata jest otprilike 80 prema 20. Dakle, 80% vremena učenici su angažirani, rade i aktivno uče, 20% vremena učitelj daje upute, razjašnjava pojmove i ispravlja pogreške i nesporazume. Aktivno učenje je povezano s učenjem usmjerenim na učenika. Elementi koje pokreću učenje usmjereni na učenika jesu:

Kontekstualizacija – učenicima se daje kontekst za učenje, ili ga oni sami stvaraju. Učenje tako postaje svrhovito i pomaže učenicima da razumiju primjenjivost znanja kojeg stječu, te ga uspješno primjene u novim situacijama. Vještine primjene – sposobnost učenja u radnoj situaciji – podgrupa su kontekstualizacije.

Komunikacija – U procesu poučavanja odvijaju se dijalazi između učenika i učitelja, kao i međusobni dijalazi između učenika, pa se tako događa i komunikacija i unakrsna interakcija. Učenje postaje društvena aktivnost, gdje učitelj pomaže, a učenici rade u parovima i grupama. Ovakav pristup učenju potiče rješavanje problema i samostalno učenje. Vršnjačka komunikacija tako dobiva na vrijednosti, a također se uče i socijalni parametri (ponašanje, stavovi).

Ranije stečeno znanje – Bez obzira na dob, učenici posjeduju određeno znanje i iskustvo o svijetu. U poučavanju, trebali bismo plaziti od pitanja „što oni već znaju“, pa tako ispitivanje ima veliku važnost. Određivanje razine ranije stečenog znanja pomaže nam u uspostavljanju temelja za napredak. Bez provjere razine ranije stečenog znanja, učitelj riskira demotivirati učenika poučavanjem znanja i vještina koje oni već posjeduju.

Formativno vrednovanje – koristi se radije nego sumativno vrednovanje. To je povezano s ulogom pomažuća koju učitelj ima. Učitelj ima zadaću da potakne, pohvali ono što je ispravo, kreativno, inovativno ili što pokazuje aktiviranje procesa mišljenja, ili pokazuje trud. Kriteriji su brojni i raznovrsni. Učenike treba ispitivati, testirati i razviti im razumijevanje, te potaknuti daljnji napredak ukazivanjem na moguće „smjerove putovanja“.

Diferencijacija – Ne posjeduju sva djeca jednake sposobnosti (ili jednakо ranije stečeno znanje ili iskustva. Stoga im je potrebno ponuditi različite puteve do vašeg kočnog odredišta. Za svaki nastavni sat ili niz nastavnih sati, potrebno je odrediti kako će biti temeljno učenje za svakog učenika i kako svaki učenik to može najlakše postići. Također, potrebno je odrediti daljnje ciljeve za djecu s boljim sposobnostima te složenije i zahtjevnije zadatke, te isplanirati odgovarajuće materijale i pomoći za slabije učenike.

Kreativnost – Aktivna i zanimljiva nastava oslanja se na kreativne pristupe pa treba u nastavu pokušati uvesti nešto neobično kako biste pobudili zanimanje (predmet, aktivnost, kontekst). Djecu je potrebno potaknuti na korištenje mašte i kreativnosti jer to povećava njihovo samopouzdanje. Ako postoji ravnoteža između kreativnosti i inovativnosti, zajedno s aktivnostima i vježbama u kojima učenici uče vlastitim zaključcima, te ako učitelji početnici razviju refleksivni pristup čiji se korijeni nalaze u kreativnom poučavanju, tada i poučavanje i učenje postaju učinkovitiji.

Motivacija za učenje

Kako bi povezao sve prethodno navedene činitelje koji doprinose učenju, učitelj mora dodati još jedan element – motivaciju za učenje. O poučavanju učenika su bilo kojem trenutku moramo razmišljati kao što roditelj razmišlja o poučavanju vrlo malog djeteta. To uključuje ohrabrvanje, nagrade i pohvale, ponavljanje, pojednostavljivanje uputa, usporavanje ili ubrzavanje tempa.

Ključ uspješnog učenja leži u motivaciji. Učenje sa svrhom djelotvornije je od nesvrhovitog.

Putovi učenja

Glavna područja učenja su:

Znanje – stečeno usmenom ili pismenom komunikacijom i testirano prisjećanjem

Motoričke vještine – mogu se „poučavati“, no, moraju se samostalno naučiti

Stavovi i ponašanja – mogu se poučiti davanjem modela ponašanja i demonstracijom.

Intelektualne sposobnosti – rješavanje problema, analiza, sposobnost kritičkog mišljenja, prilagodba učenja novim situacijama

Učitelj treba odlučiti što će poučavati, zašto bi to učenici željeli naučiti te kako može učenike zainteresirati za učenje. Glavna pitanja su: Gdje se nalaze sad? Razina ranije stečenog znanja otkrivena putem postavljanja pitanja.

Kako to znam? Ranija vrednovanja, jasne bilješke o napretku.

Gdje želim da budu? Diferencirani ciljevi koji omogućavaju napredak svima.

Kako im mogu pomoći da stignu tamo? Metode, izvođenje, pristup, aktivnosti, podrška, kontekst.

Kako ću znati da su stigli tamo? Kontinuirano vrednovanje, osobito vrednovanje uspješno završenog rada. To pruža polazišnu točku za sljedeći nastavni sat.

Ideje za vježbe i aktivnosti usmjerene na učenika

⇒ Rad u parovima ili malim grupama ima niz prednosti, a takvo socijalno učenje je puno djelotvornije. Parovi bi trebali raspravljati o temama i predstaviti svoj rad na različite načine. Jedna od tehniku jest razmisli – spari – razmijeni tehniku. Svaki učenik smisli rješenje ili samostalno izvrši aktivnost. Učenik potom raspravi ideje sa svojim partnerom u paru. Potom oni podijele svoja razmišljanja s drugim parom, malom grupom, te ih konačno predstavnik grupe podjeli sa cijelim razredom.

⇒ Kad raspravljamo o poticanju kreativnosti, učenike možete zamoliti da smisle pjesme, rime, slike, crtiće ili druge uloge te tako primjene različite stilove učenja.

⇒ Učenici moraju razumjeti da su sami odgovorni za svoje učenje. To je povezano s motivacijom koju im pružate. Također za poticanje napretka mogu se koristiti tehnikе samovrednovanja.